

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИЧКИ ПЕДАГОШКИ ЗАВОД

**ПРОВЈЕРА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА
ПЕТОГ РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ИЗ
СРПСКОГ ЈЕЗИКА И МАТЕМАТИКЕ
школска 2017/2018. година**

Добој, август 2018.године

У складу са Годишњим програмом рада Републичког педагошког завода, а у сегменту који се односи на праћење и оцјену квалитета у образовању, и школске 2017/18. године организована и проведена је провјера постигнућа ученика ПЕТОГ разреда у свим основним школама Републике Српске.

Провјера постигнућа ученика ПЕТОГ разреда из српског језика и математика проведена је **29.маја** и **04. јуна 2018.године.**

Основни циљ провјере постигнућа

Утврђивање степена остварености очекиваних исхода учења, дефинисаних наставним програмом за српски језик и математику тј. утврђивање нивоа ученичких знања у односу на очекиване исходе предвиђене Наставним планом и програмом на крају 5.разреда.

Посебни циљеви

- Поштовање правила и прописане процедуре провјере постигнућа.
- Утврђивање способности ученика за рјешавање одређених типова задатака.
- Повећање објективности вредновања постигнућа ученика.
- Упоредивање постигнућа на овом и осталим облицима вредновања постигнућа тј. постигнућем ученика у наставном предмету за одређени наставни период.

Узорак за провјеру постигнућа на нивоу Републике Српске и Регије Добој

Наставни предмет	Број школа	Број обухваћених ученика
Српски језик	93	4326
Математика	94	5021
Укупно:	187 школа	9347 ученик

Наставни предмет	Број школа	Број обухваћених ученика
Српски језик	18	609
Математика	17	953
Укупно:	35 школа	1562 ученика

Провјера постигнућа ученика вршена је низом задатака објективног типа који су формулисани у складу са захтјевима наставног програма за српски језик и математику. Захтјеви у задацима се односе, како на дефинисане исходе у настави српског језика и математике у петом разреду, тако и на кључна знања из ових наставних предмета, а која ученик петог разреда треба да има.

Провјером постигнућа за **српски језик** обухваћене су три наставне теме/области: Језик,

Књижевност ,

Језичка култура (правопис)

Провјером постигнућа за **математику** обухваћено је пет наставних тема/области/садржаја:

Бројеви,

Множење и дијељење у скупу N и скупу N_0 ,

Математички изрази,

Мјерење и мјере,

Бројевна полуправа, уређеност скупа N и скупа N_0 .

*За сваку од пет тема/области/садржаја по три задатка на три нивоа сложености.

Задацима објективног типа за **српски језик** провјеравана је оствареност очекиваних исхода учења, а ученици су требали да:

- разумију прочитано,
- познају књижевне врсте, те анализирају, уочавају и одређују особине ликова у басни,
- разумију и правилно пишу ријечи супротног значења,
- уочавају главне реченичке дијелове, те разликују реченице по значењу (изјавне, упитне, узвичне) и облику (потврдне и одричне),
- уочавају на примјерима врсту придјева и правилно пишу придјеве изведене од именица и глагола,
- препознају лица и број глагола, уочавају и правилно пишу глаголе у садашњем, прошлом и будућем времену,
- (пре)познају правилно написан управни говор,
- одређују значење скраћеница,
- примијењују правописна правила: правилно пишу велико слово (имена народа, установа, улица, бројева и датума) у ријечима и реченицама, правилно употребљавају знаке интерпункције, правилно пишу ријечцу **не** уз глаголе, придјеве и именице, правилно пишу ријечи ијекавским изговором.

Критеријуми за одређивање нивоа постигнућа

Ниво постигнућа	Ознака нивоа постигнућа	Број/проценат освојених бодова
незадовољавајућа постигнућа	НЗП	од 0 до 44 % бодова
низак ниво постигнућа	ННП	од 45% до 54 % бодова
средњи ниво постигнућа	СНП	од 55% до 74% бодова
висок ниво постигнућа	ВНП	од 75% до 100% бодова

Резултати ППУ из СРПСКОГ ЈЕЗИКА на нивоу Републике Српске

Р. Б.	Регија	Број школа	Број ученика	Ниво постигнућа на регији	%	Просјечна оцјена постигнута на:		
						1.полугодишту	НЗОТ-у	Разлика
1.	Херцеговина	4	359	СНП	74,45	3,89	3,41	0,48
2.	Бањалука	34	1783	СНП	72,07	4,02	3,4	0,62
3.	Бијељина	9	517	СНП	66,80	4,08	3,08	1
4.	Приједор	11	264	СНП	66,74	3,86	3,13	0,73
5.	Сарајевско- романијска	8	437	СНП	66,56	3,77	3,21	0,56
6.	Бирач	9	357	СНП	64,57	3,95	3,02	0,93
7.	Добој	18	609	СНП	63,13	4,00	3,03	0,97
УКУПНО		93	4326	СНП	69,18	3,93	3,18	0,75

Резултати ППУ из МАТЕМАТИКЕ на нивоу Републике Српске

Р. Б.	Регија	Број школа	Број ученика	Ниво постигнућа на регији	%	Број школа према оствареном нивоу постигнућа/ %			
						ВНП	СНП	ННП	НЗП
1.	Херцеговина	5	212	СНП	72	2 40%	3 60 %	-	-
2.	Бањалука	24	1304	СНП	69	5 20,83	16 66,66	3 12,5	-
3.	Добој	17	953	СНП	65	3 17,64	14 82,35	-	-
4.	Приједор	23	1084	СНП	64	1 4,35	20 86,95	2 8,69	-
5.	Бијељина	9	530	СНП	64	1 11,11	5 55,55	2 22,22	1 11,11
6.	Бирач	7	507	СНП	63	-	7 100	-	-
7.	Сарајевско- романијска	9	431	СНП	62	-	5 55,55	3 33,33	1 11,11
УКУПНО		94	5021	СНП	66	12 12,76 %	70 74,47 %	10 10,63 %	2 2,13 %

Резултати провјере постигнућа за српски језик и математику на Регији Добој

Наставни предмет	Ниво постигнућа/ проценат освојених бодова	Распон постигнућа (%) по школама (прошлогодишњи подаци)
Српски језик (за 5,09 % слабија постигнућа 2018.године)	СНП / 63,13 %	50,27 – 74,33 % (53 – 89,75%)
Математика (за 9,05 % боља постигнућа 2018.године)	СНП / 65,00 %	56 до 81 % (37 – 77,33 %)

Најбољи и најслабији резултати провјере постигнућа за српски језик-на нивоу Регије Добој

**Најбољи резултат остварили су ученици из ЈУ
Основне школе:**

- „Ђура Јакшић“ Подновље (17 ученика-74,33 %)
- „Вук Караџић“ Витковци (14 ученика-70,29 %)
- „Петар П. Његош“ Теслић (104 ученика-69,66%)

**Најслабији резултат имали су ученици из ЈУ Основне
школе:**

- „Вук Караџић“ Петрово (11 ученика – 50,27%)
- „Доситеј Обрадовић“ Блатница (24 ученика -50,50 %)
- „Доситеј Обрадовић“ Добој (45 ученика-54,86%)

Резултати провјере постигнућа за СРПСКИ ЈЕЗИК на нивоу школа Регије Добој

Ранг	ЈУ Основна школа:	Број обухваћених ученика	% постигнућа	Ниво постигнућа
1.	“Ђура Јакшић” Подновље	17	74,33 %	СНП
2.	“Вук Караџић” Витковци	14	70,29 %	СНП
3.	“Петар Петровић Његош” Теслић	104	69,66 %	СНП
4.	“19.април” Дервента	70	66,82 %	СНП
5.	“Алекса Шантић” Вукосавље	36	62,13 %	СНП
6.	“Доњи Жабар” Доњи Жабар	22	62,10 %	СНП
7.	“Стеван Душанић” Прибинић	40	61,77 %	СНП
8.	“Обудовац” Обудовац	29	61,59 %	СНП
9.	“Тодор Докић” Календеровци	13	60,27 %	СНП
10.	“Десанка Максимовић” Станари	44	59,80 %	СНП

Резултати постигнућа за СРПСКИ ЈЕЗИК на нивоу школа Регије Добој

Ранг	ЈУ Основна школа:	Број обухваћених ученика	% постигнућа	Ниво постигнућа
11.	“Радое Домановић” Осјечани Горњи	28	59,08 %	СНП
11.	“Србија “ Црквина	27	59,08 %	СНП
13.	“Сутјеска” Модрича	94	58,61 %	СНП
14.	“Лијешће” Лијешће	19	56,68 %	СНП
15.	“Петар Кочић” Сјенина Ријека	4	55,00 %	СНП
16.	“Доситеј Обрадовић” Добој	45	54,86 %	ННП
17.	“Д. Обрадовић” Блатница	24	50,50 %	ННП
18.	“Вук Караџић” Петрово	11	50,27 %	ННП
Укупно 18 основних школа		609	63,13 %	СНП

Најбољи и најслабији резултати провјере постигнућа за математику - на нивоу Регије Добој

Најбољи резултат остварили су ученици из ЈУ
Основне школе:

„Горња Слатина“ Горња Слатина (15 ученика-81%)

„Шамац“ Шамац (49 ученика-79%)

„Јеврем Станковић“ Чечава (13 ученика-78%)

Најслабији резултат имали су ученици из ЈУ
Основне школе:

„Свети Сава“ Какмуж (29 ученика-56%)

„Свети Сава“ Модрича (100 ученика-56%)

„Вук Караџић“ Теслић (72 ученика-58 %)

Резултати провјере постигнућа за МАТЕМАТИКУ на нивоу школа Регије Добој

Ранг	ЈУ Основна школа:	Број обухваћених ученика	% постигнућа	Ниво постигнућа
1.	“Горња Слатина” Горња Слатина	15	81 %	ВНП
2.	“Шамац” Шамац	49	79 %	ВНП
3.	“Јеврем Станковић” Чечава	13	78 %	ВНП
4.	“Васо Пелагић” Пелагићево	31	72 %	СНП
5.	“Свети Сава” Брод	79	69 %	СНП
6.	“Свети Сава” Добој	163	68 %	СНП
7.	“Ђорђо Панзаловић” Осиња	27	67 %	СНП
8.	“Милан Ракић” Буковица Велика	74	65 %	СНП
9.	“Петар Петровић Његош” Бољанић	17	64 %	СНП
9.	“Озрен” Доња Пакленица	13	64 %	СНП
9.	“Петар Кочић” Угодновић	13	64 %	СНП

Резултати постигнућа за МАТЕМАТИКУ на нивоу школа Регије Добој

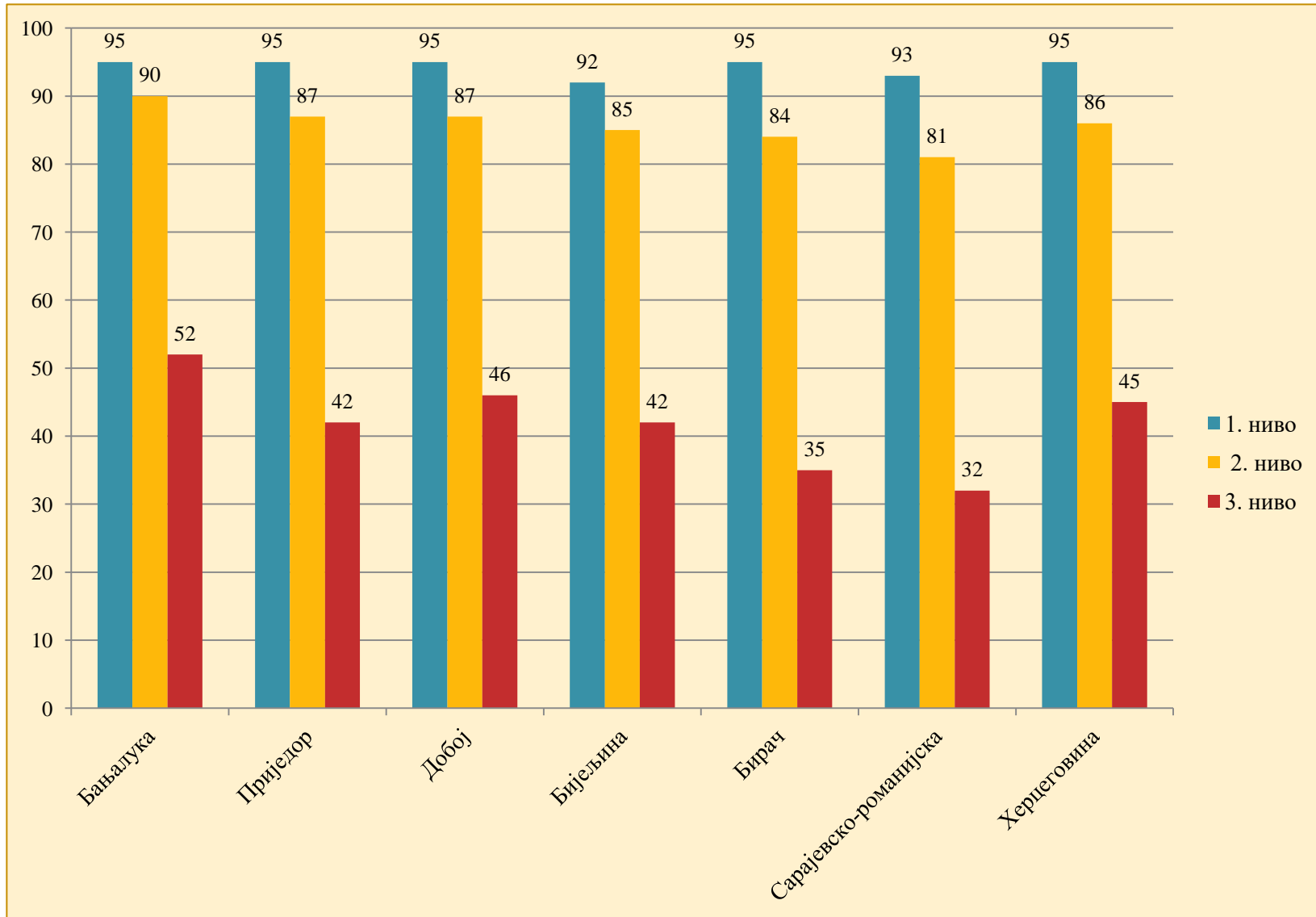
Ранг	ЈУ Основна школа:	Број обухваћених ученика	% постигнућа	Ниво постигнућа
12.	“Никола Тесла” Дервента	97	63 %	СНП
12.	“Иво Андрић” Ђулићи	55	63 %	СНП
14.	“Вук Стефановић Караџић” Добој	106	60 %	СНП
15.	“Вук Караџић” Теслић	72	58 %	СНП
16.	“Свети Сава” Модрича	100	56 %	СНП
16.	“Свети Сава” Какмуж	29	56 %	СНП
Укупно 17 основних школа		953	65 %	СНП

Задаци из српског језика ријешени с највише и најмање успјешности-Регија Добој

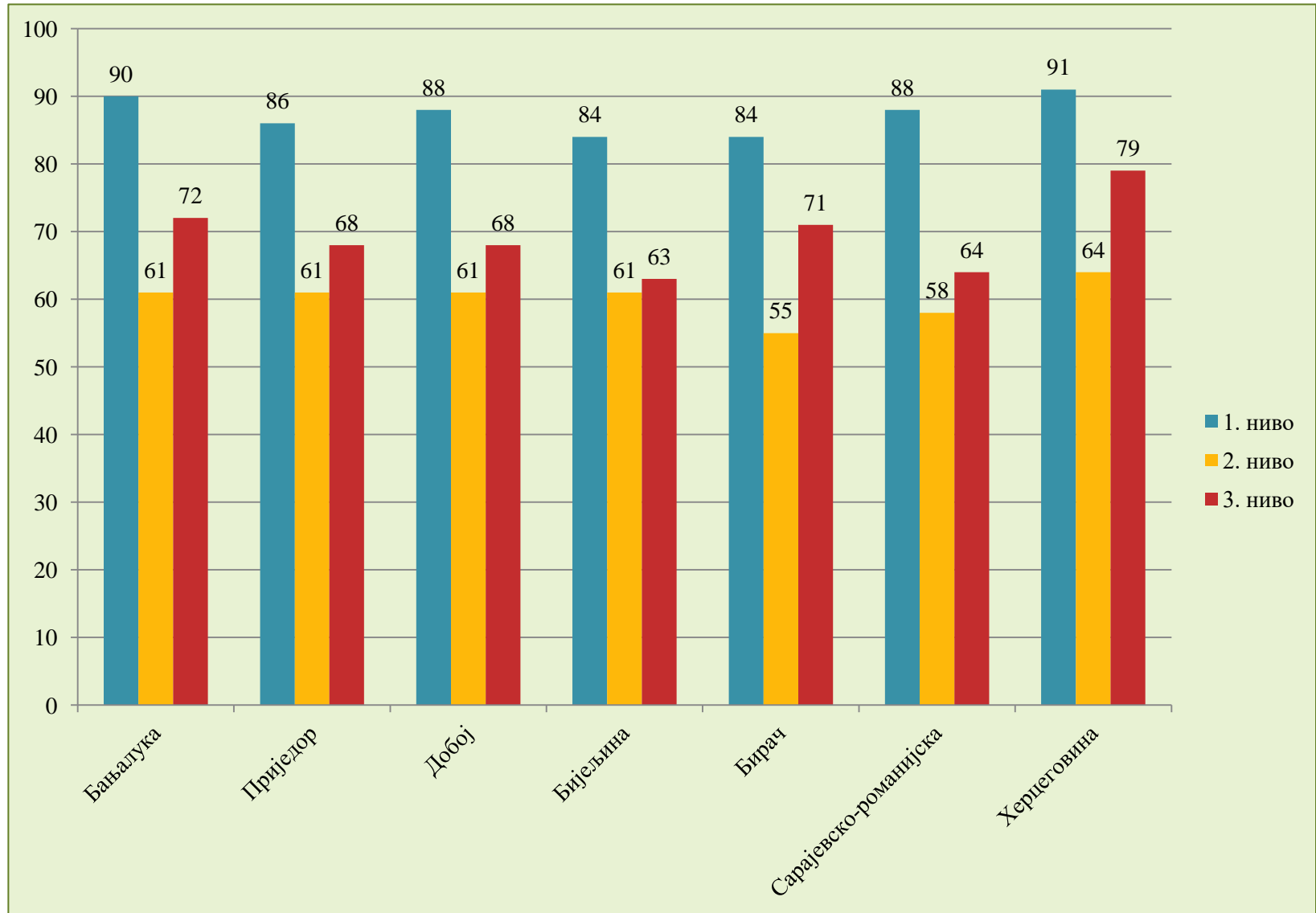
Ранг	%	Редни број задатка	Наставни садржај	Ниво постигнућа
1.	88,02	2.	Књижевне врсте	ВНП
2.	83,67	19.	Врсте ријечи	ВНП
3.	82,19	16.	Писање ријечце НЕ уз глаголе, именице и придјеве	ВНП

Ранг	%	Редни број задатка	Наставни садржај	Ниво постигнућа
1.	33,16	15.	Уочавање глагола у садашњем времену и правилно писање у одређеном лицу у прошлом и будућем времену.	НЗП
2.	42,56	6.	Значење ријечи	НЗП
3.	46,05	3.	Особине лика и поука басне	ННП

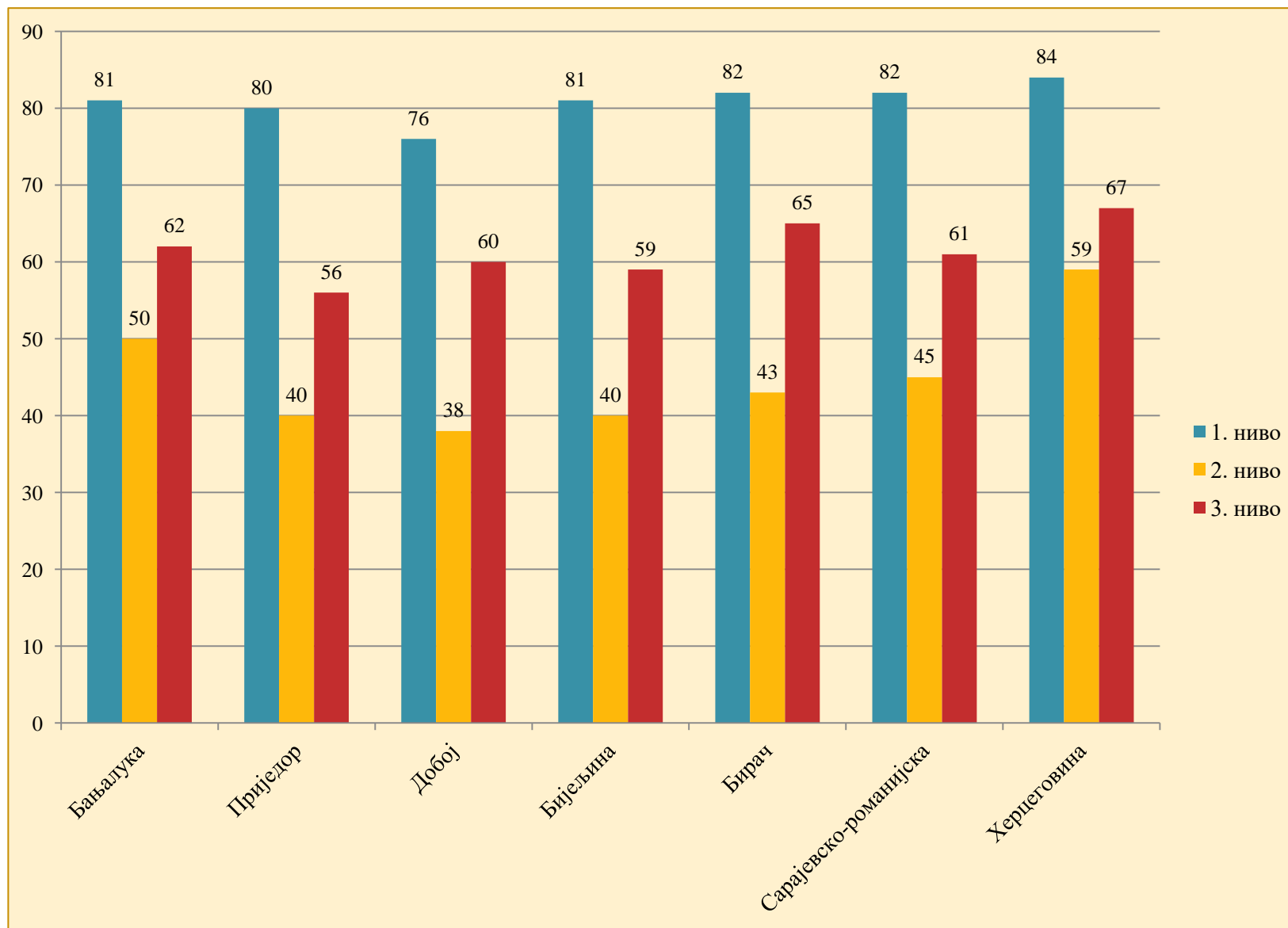
Преглед резултата постигнућа према нивоима сложености задатака из математике - Природни бројеви

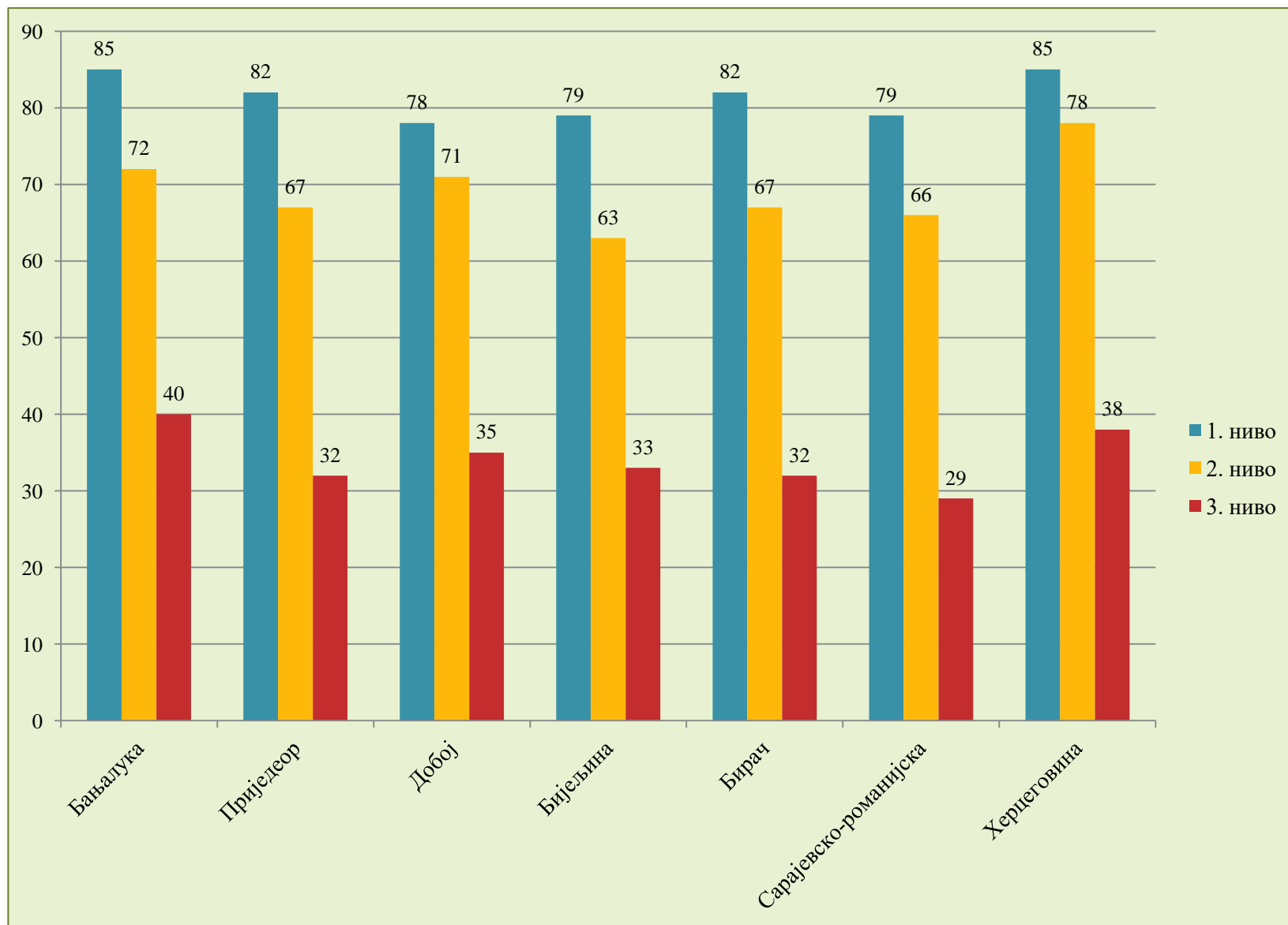
Преглед резултата постигнућа према нивоима сложености задатака из математике - Множење и дијељење у скупу N и скупу N_0

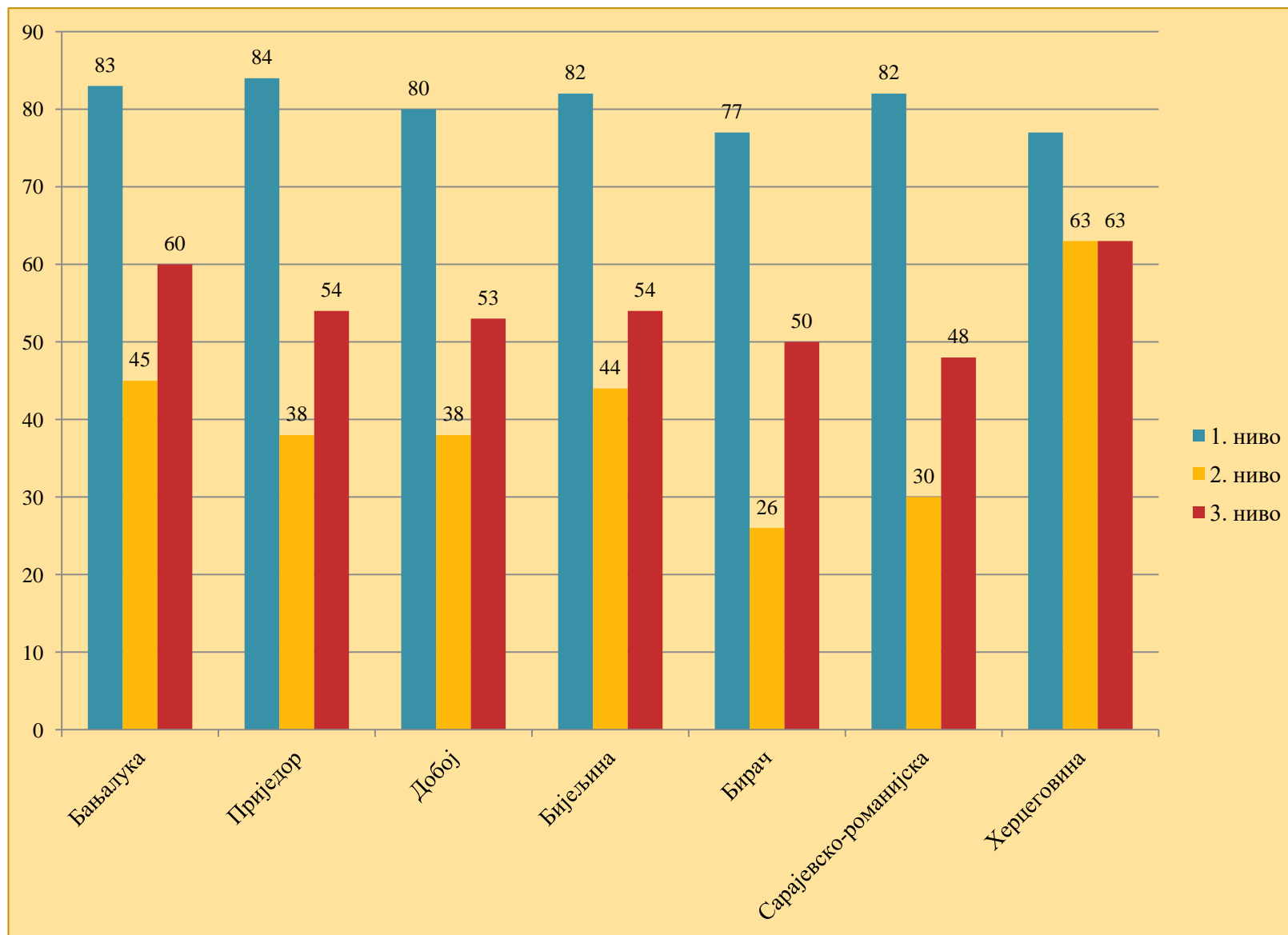
Преглед резултата постигнућа према нивоима сложености задатака из математике - Математички изрази

Преглед резултата постигнућа према нивоима сложености задатака из математике – Мјерење и мјере

Преглед резултата постигнућа према нивоима сложености задатака из математике - Бројевна полуправа, уређеност скупа N и N_0

Сумарни преглед процента успјешности према нивоима сложености задатака у наставним темама/областима/садржајима које су биле обухваћене из математике

Наставна тема/област/садржај	Проценат успјешности према нивоима сложености задатака		
	Први ниво	Други ниво	Трећи ниво
Природни бројеви	95 %	87 %	46 %
Множење и дијелење у скупу N и скупу N_0	88 %	61 %	68 %
Математички изрази	76 %	38 %	60 %
Мјерење и мјере	78 %	71 %	35 %
Бројевна полуправа, уређеност скупа N и скупа N_0	80 %	38 %	53 %

З а к љ у ч а к

1. Провјером постигнућа ученика 5.разреда на Регији Добој било је обухваћено 1562 ученика (**72 ученика мање него 2017.године**), из 35 основних школа. Узорак за српски језик чинило је 18 основних школа и 609 ученика, а за математику узорак је чинило 17 основних школа са регије и 953 ученика 5.разреда.
2. Ученици 5. разреда из **српског језика** остварили су **средњи ниво постигнућа или 63,13 %** ријешених задатака. У односу на **прошлогодишње резултате** провјере, овогодишња постигнућа су **слабија за око 5 %**.
3. Ученици 5.разреда су остварили **средњи ниво постигнућа или 65%** ријешених задатака из **математике**. Резултати овогодишње провјере постигнућа су **бољи за око 9%** од прошлогодишњих резултата.

З а к љ у ч а к

4. Резултати постигнућа из **српског језика**, на нивоу школа указују да је у 15 или 83,33% школа остварен средњи ниво постигнућа, док су на нивоу три или 16,66% школа ученици имали низак ниво постигнућа. С обзиром да су овогодишњи резултати за **математику** значајно бољи, на нивоу три или 17,64 % школа ученици су остварили висок ниво постигнућа, а на нивоу 14 или 82,35 % школа ученици су остварили средњи ниво постигнућа.
5. Анализом остварених постигнућа за **српски језик** уочавамо да су ученици, као и претходних година, успјешнији били у рјешавању задатака препознавања и чињеничног знања, а мање успјешни у задацима гдје се тражило разумијевање, схватање, логичко закључивање и примјена наученог.
6. Ученици су, као и прошле школске године, најуспјешнији били у рјешавању задатака гдје је требало: препознати књижевну врсту, препознати врсте именица, те правилно писати ријечцу НЕ уз глаголе и придјеве.

З а к љ у ч а к

7. Резултати постигнућа у односу на **број ученика**, за српски језик, указују да је највећи број ученика, њих 235 или **38,58 %** остварило **средњи ниво постигнућа**, а да је **висок ниво** постигнућа остварило 196 или **32,18% ученика** из 18 школа. **Низак ниво** постигнућа имало је 65 или **10,55 % ученика**, а **незадовољавајућа постигнућа** имало је чак 113 или **18,55 %** ученика из школа са Регије Добој, а које су биле у узорку. Незадовољавајућа постигнућа нас упућују на закључак да висок проценат ученика није остварио исходе учења за области које су провјераване.
8. Значење ријечи, те уочавање глагола у садашњем времену и правилно писање у одређеном лицу у прошлом и будућем времену, ученици су рјешавали на незадовољавајућем нивоу што упућује на неостварене исходе учења за ове садржаје. Ове године, за разлику од прошле, ученици су задатак гдје је требало уочити особине лика и поуку басне ријешили на ниском нивоу постигнућа.

З а к љ у ч а к

9. Задаци за математику током овогодишње провјере постигнућа били су лакши, а основни разлог за то је био: утврдити елементарна знања ученика и елиминисати “страх” код ученика од провјере постигнућа. У неким областима ученици су боље тј. успјешније урадили/ријешили задатке “трећег нивоа”, него задатке “другог нивоа” сложености.
10. Ученици су у рјешавању задатака “првог и другог нивоа” сложености у математици били најуспјешнији у области “Природни бројеви” (95 % и 87 %), а најмање успјешни у области “Математички изрази” (76 % и 38 %). У задацима трећег нивоа (најсложенији задаци) најбољи проценат успјешности је био у области “Множење и дијељење у скупу N и скупу N_0 ” (68%), а најмању успјешност ученици су имали у области “Мјерење и мјере”.

З а к љ у ч а к

11. Општи закључак учесника састанка представника РПЗ-а и директора основних школа је да су провјере постигнућа корисне и добродошле школама за унапређивање наставе и учења, праћење напредовања ученика, развој знања и вјештина наставника, као и за развој образовања у Републици Српској уопште. Оправданост спољашње провјере постигнућа је видљива, јер кроз праћење резултата током више година, уочена је нека врста побољшања знања ученика.
12. Објективност мјерења степена остварености исхода учења, без обзира на примјену низа задатака објективног типа, може бити доведена у питање, јер је могуће постојање различитих приступа испитном поступку, као и самом начину бодовања, иако су упутства и кључ рјешења били за све исти. Нисмо сигурни да смо обезбиједили објективне и поуздане резултате, због чега ћемо у наредним провјерама постигнућа вршити провјеру објективности и тачности резултата.